

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీమద్వేంకటాధ్వరి విరచితం

॥ శ్రీలక్ష్మీసహస్రం ॥

॥ దశావతారస్తబకః ॥

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

*This was typeset using L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ దశావతారస్తవకః ॥

దశస్వప్యవతారేషు దేవో యద్రూప సంప్లవాత్ |
సాధయామాస కార్యాణి సతాం తస్యై శ్రియై నమః ॥ 1 ॥

దేవి త్వదాలబ్ధదయారసేన
దేవేన మాత్యం వపురాశ్రితేన |
ఆశ్చర్యమష్టశ్రుతిరప్యనష్ట
శ్రుతిత్వమాపద్యత పద్మజన్మా ॥ 2 ॥

భూయిష్టాం తవ దృష్టిరేవ కమలే భూతిం చిరాత్ ప్రోషితాం
భూయోఽప్యానయతి క్షణాదితి నృణాం వ్యక్తం ఘృణావారిధిః |
దేవస్తావకదృష్టిరూపమనఘం మీనావతారే వహన్
ధాత్రేఽదత్త సతాం శ్రియం శ్రుతిమయాం దైత్యాపనీతాం పునః ॥ 3 ॥

సా హి శ్రీరమృతా సతామితి నను త్వన్నామధేయాశ్రయాత్
త్వద్దాస్యం భజతి శ్రుతిః స్వయమితి ప్రాప్తాదరః శ్రీధరః |
తాం మగ్నాం పునరుద్ధరన్ జలనిధౌ తాపార్ణవాదుద్ధరేత్
త్వద్దాస్యైకధనాన్ జనానితి రమే ధైర్యం చరీకర్త నః ॥ 4 ॥

దేవో దేవి త్వయ్యసౌ దానవానాం
హంతా హంతామందరాగం దధౌ యః |
ధర్మం కౌర్మం ధారయంస్తవత్సహాయో
మాతః సోఽయం మందరాగం దధాతి ॥ 5 ॥

ఉరసి సరసిజాలయే వహంస్త్యాం
శిరసి దిధీర్షురిలాం త్వదంశభూతాం |

స్వయమయమచిరాత్ పరాహతారిః

స హారిరువాహ వరాహాదివ్యదేహం॥ 6 ॥

దైతేయేన బలాత్ పయోధిజరం దేవీ మహీ ప్రాపితా

మాతస్తే స్వస్పృభావమేవ యదగాదేకోదరస్థానతః।

తస్మాదేవ కృతాదరేణ తరసా దామోదరేణ స్వయం

దధ్రేఽసౌ కుహనావరాహపపుషా దేవేన దంష్ట్రాఽచలే॥ 7 ॥

పద్మే చక్రభృతో నృసింహావపుషః ప్రహ్లాదసంక్లేశన-

క్రూరాపుణ్య హిరణ్యదేహదలనా వేలాతివేలోదయః।

రోషాగ్నిః శమితస్త్యయా బత పయోరాశ్యేకశోషోఽపి తత్

పుత్ర్యా శక్తిరుదేతి కారణగతా ప్రాయేణ కార్యేష్వపి॥ 8 ॥

శరణ్యభూతాం శ్రుతిరిందిరే యాం

హిరణ్యవర్ణాం హరిణీమభాణీత్।

సా దివ్యసింహస్య హిరణ్యభేత్తుః

నిఃశంకమంకే రమసే కథం త్వం॥ 9 ॥

అవనమేవ సదా కలయన్ గజ-

వ్యసన భంగకృదద్భుతకేసరీ।

హరిణలక్షణదృష్టిరయం త్వయా-

ఽప్యబలయాంబ గుణేన వశీకృతః॥ 10 ॥

హర్యక్షోఽయం హరిరితి వచస్త్యయ్య నాభూతపూర్వం

న ప్రహ్లాదోపచయకరతా నో హిరణ్యాంగదత్వం।

తస్మాదస్మజ్జనని పరమం విస్మయం తే విధాతుం

నాథోఽపూర్వం కిమిహ జగృహే నారసింహం శరీరం॥ 11 ॥

తత్తాదృక్షహిరణ్యదాననిరతౌ భక్తాభిరక్షాకృతే

సత్కీర్తిం హరితాం ముఖే ఖలజనత్రాసావహామాశ్రితౌ।

కించోదంచదనేకపాపహరణ క్రిడోచితాలోకనౌ

దేవి స్తౌ మి మిథః సమానచరితౌ దివ్యో యువాం దంపతీ || 12 ||

వక్షఃస్థామపి వర్ణితానుస్మృతయే కృష్ణాజినేనావృణోత్

దేవస్తావమితి వర్ణయంతి కతిచిద్ బ్రూమో వయం త్విందిరే |

భవ్యం వామనరూపమేత్య భగవాన్ భాగ్యం హరిష్యన్ బలేః

ఏనం కర్తుమగోచరం శుభపుషాం త్వద్వీక్షితానామితి || 13 ||

వర్ణిత్వమర్ణవసుతే వహతాపి గూఢం

వక్షఃస్తటే హి న ధృతా వనమాలినా చేత్ |

కస్త్రీణి దాస్యతి పదాన్యపి యాచతేఽస్మై

కస్మాజ్జగత్త్రయతయా చ వివృద్ధిరేషాం || 14 ||

దైత్యాదేత్య హి కుప్రతిగ్రహమహో వృద్ధ్యా చ పుష్టంస్తనుం

గోత్రఘ్నావరణో మృషావటురథః పాతం చ దాతుర్దిశన్ |

వామాకారమగాదఘావలిహృతో హృద్యంబ తే ధారణాత్

ధాత్రా సంజగృహే తదస్య శివతా సంపాదకం పాదకం || 15 ||

వాసస్తే క్వ వటో గుహాస్వశనమప్యాకాంక్షితం తే ఘనం

మాం జానీహ్యఘనాశనాదరమయే కిం తే వివాహే స్పృహో |

మా స్త్రీమే దిశ గాం పదత్రయమితాం లోకత్రయీ సా మమే-

తుక్తిర్దివ్యవటోర్నిశమ్య తదురస్యంబ త్వయా సిష్మయే || 16 ||

శ్రీమాన్నిఃస్వ ఇవైష వామనతనుః ప్రత్యగ్రహీద్ధాం క్రతా-

విత్తం దుగ్ధపయోధిజే తవ పరీహాసోక్తిభిర్వాల్లితః |

అంశేనార్పితసన్నిధిర్భృగుపతౌ పూర్వావతారార్జితాం

తామేనాం పునరధ్వరే స భగవాన్నూనం దదావృత్విజే || 17 ||

బాహాకల్పే భృగుకులపతేర్వజ్రకల్పే కుతారే

సంగ్రామేషు త్రియుగసఖి తే సన్నిధానం భజంత్యాః |

క్రోధోన్మేష క్షపితవిమత క్షోణిపశ్రేణిలక్షం
 గ్రీవోత్థాస్పగుస్పణమస్పణం గాత్రమత్యర్థశోణం || 18 ||

బిభ్రాణే స్వధీతిం సమిద్ధరణతో మన్యుప్రపోషక్షమం
 లోకేశాస్త్రవిచక్షణే నృపకులే జ్యాయకర్మసంస్థాకరే |
 భేజాతే నను దుర్బటార్థఘటిని త్వదీక్షణాద్భార్గవే
 సామానాధికరణ్యమర్ణవసుతే బ్రాహ్మణ్యరాజన్యతే || 19 ||

పంచాస్యత్వజషా పురా భగవతా యోఽసౌ హిరణ్యాసురః
 పంచత్వం గమితః స ఏవ జనని స్పర్ధాభివృద్ధాగ్రహః |
 భూత్వా తద్ద్విగుణాననో జితజగదూభయస్త్వదాగోఽగ్నినా
 దగ్ధో హంత చతుర్ముఖాస్త్రనిహతోఽప్యేకాననస్య ప్రభోః || 20 ||

సప్తాశ్వాన్వయశాలినా దశరథప్రాప్తోదయేనాపి తే
 నేత్రాపత్తివివర్జితేన కమలే ముక్తద్విపేంద్రేణ చ |
 నిస్సంఖ్యాశ్వకులో రథాయుతయుతో నిఃసీమపత్తిచ్ఛటః
 త్వద్దోహాదగణేయ కుంజరగణోఽప్యస్తో రణే రావణః || 21 ||

రఘువరకృతశంకాభంగదంభేన లంకా-
 ఽఽమిషభుగశుచినదాస్వాదనైః కృష్ణవర్తామ్ |
 అశుచిరిహ భవత్యా పావితో దేవి సత్యా
 స వహతి శుచినంజ్ఞాం తద్వదంత్యన్యథాఽజ్ఞాః || 22 ||

అఖండం కోదండం ప్రభురదలయత్ ఖండపరశోః
 అగృహ్ణోద్రామస్య ప్రసభమపి చాఖండపరశోః |
 అబద్ధాదప్యంభో నిధిమథ దశగ్రీవమవధీత్
 మహాశ్చర్యాశ్చర్యాస్త్వయి కృతధియోఽస్యాంబ సుకరాః || 23 ||

సంకల్పతస్తవ సమీరసుతే హి సీతే
 శీతో బభూవ దహనశ్చిరమేధమానః |

మాతర్జగద్ భ్రమనివృత్తికృతే విశంత్యాం
శీతః కుతః స న భవేత్త్వయి దేవి సాక్షాత్ ॥ 24 ॥

నీలాంబరో హలధరో ననుహంత భాస్వత్-
భూభేదనైకరసికః శుభశాలివృత్తిః |
శ్యామాకలాభరత ఏష వివృద్ధమోహెహో
భోగీ బభూవ భువనాంబ తవ ప్రసాదాత్ ॥ 25 ॥

శ్యామా త్వమంబ దయితశ్చ తవైవ కృష్ణః
గాంగేయయోగముదితః స చ రుక్మిణీ త్వం |
త్వం స్వాదువాక్ స చ యువా మధురోదితశ్చిః
దాంపత్యమేతదనురూపమతో మిథో వాం ॥ 26 ॥

రామానుషంగవిహృతౌ రచితాభిలాషం
మాతస్త్రిలోచనజితం భవతీ మనోజ్ఞం |
పిత్రా సమానగుణమాత్మభువం ప్రసూయ
పుష్పాయుధం కమపి రుక్మిణి లబ్ధహర్షా ॥ 27 ॥

గంభీర భావాహికృతార్థక్లప్త-
సంపన్న టీకా శ్రుతిమంజుసూక్తిః |
గీతేవ కృష్ణాననసౌరభజ్ఞా
ధ్యేయాఽసి మాతః శుభయోగభాజాం ॥ 28 ॥

ఘనమహా నవనీతహృదాశ్రిత-
ప్రజవిపత్తిహారా హారివల్లభే |
ప్రబలభద్రవికాస విధాయినీ
త్వమయనే నిజవల్లభతుల్యతాం ॥ 29 ॥

ప్రాయోధ్యానగరీయసాం సుమనసాం మాయాతమశ్చేదినీ
త్వం కాంచీమధురావలగ్నసరణిః క్షోభాదవంతీ జగత్ |

సంభోగైః స్వదనే స్మ దేవి జలధేరుద్వీచికాశికరే
 స్వైరం ద్వారవతీపురే విహరతే కృష్ణాయ తృష్ణాయతైః || 30 ||

మైచ్ఛాన్ భయానకరవానపి మూర్చ్ఛయిత్వా
 నిర్వాపయిష్యతి కలిం హరిరధ్వరం చ |
 కల్కి తమాంసి పరిపాస్యతి భూసురాంశ్చ
 పద్మే భవద్వచనపల్లవితానుకంపః || 31 ||

మలినకలికాలేశైః శాఖాపరిక్షయదూషితైః
 అపగతసదామోదైరత్రాసుహృద్యవనైర్వృతే |
 శమయితుమనాః శాఖిగ్గానిం భవిష్యతి మాధవః
 జలనిధిభువా వృద్ధిం లభ్త్వా త్వయా చ మహావనీ || 32 ||

వాతవ్రాత ఇవావధూతకలికో మాతర్మహారణ్యవత్
 ఖడ్గీ తాపసవత్కృతార్థ జననః కల్కి ముధే దేవి తే |
 అమైచ్ఛాన్ స్వయమాచరిష్యతి మహీమాంధ్రీయజిహ్వమివ
 స్వామీ స శ్రుతిమార్గగానిహ జనాన్ కర్తాథ శబ్దానివ || 33 ||

మాత్స్యజ్యోతిషి మందరక్షణపరేఽనంతోచ్ఛహర్షావహే
 హర్యాస్యస్పృశి చారువర్ణిని కృతాశేషాధికోపక్రియే |
 ఏణశ్రీముషి కామపాలవిభవే కృష్ణే కలిధ్వంసనే
 దేవి త్వద్దయితావతారదశకం ధ్యాయామ్యపాంగే తవ || 34 ||

కృష్ణః కేశో దృగేషా రుషతనురధరో మందరాగం హి ధత్తే
 సౌకర్యం దోష్ట్యురేజే కిల ముఖహరితా మధ్యమాత్తా పలిశ్రీః |
 రామార్ద్ర్యత్వం నితంబః ప్రథయతి యమునాదర్పహృద్రోమవల్లి
 ధత్తే జంఘాభిరామశ్రియమిహ కలిహృత్పాదపద్మం తవ శ్రీః || 35 ||

విదితగుణాలంకరణం
 విచిత్ర రచనా విచక్షణ ప్రేక్షం |

కవిమివ కృతదశరూపకం

అరవిందగృహేఽభినందయసి ముకుందం || 36 ||

|| ఇతి శ్రీమద్వేంకటాధ్వరివిరచితే శ్రీలక్ష్మీసహస్రే దశావతారస్తబకః ||